

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Ured za suzbijanje zlouporabe droga

10000 ZAGREB, Preobraženska 4

Tel.: 48 78 122; Fax: 48 78 120

Klasa:900-01/14-13/01

Ur.broj: 50436-02/03-14-04

U Zagrebu, 27. veljače 2014.

Bilješka

o održanom stručnom skupu s udrugama na temu Predstavljanja rezultata evaluacije – provedba Projekta „Unapređenje kvalitete provedbe programa u području zlouporabe droga“ i prezentacija objedinjenog natječaja za područje ovisnosti

Dana 25. veljače 2014. u prostorijama Zavoda za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“ (Mirogojska cesta 16, Zagreb), u organizaciji Ureda za suzbijanje zlouporabe droga (*u dalnjem tekstu: Ured; USZD*) održan je Stručni skup na temu predstavljanja rezultata evaluacije provedene u okviru Projekta „Unapređenje kvalitete provedbe programa u području zlouporabe droga“ i prezentacije objedinjenog natječaja za područje ovisnosti. Skup je bio namijenjen udrugama, a na istom je sudjelovalo oko 70 sudionika.

Navedeni skup organiziran je nastavno na projekt „*Unaprjeđenje kvalitete provedbe programa u području suzbijanja zlouporabe droga*“ koji je Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet (*u dalnjem tekstu: ERF*) proveo na inicijativu Ureda s ciljem podizanja kvalitete programa koji se provode na području smanjenja potražnje droga. Naime, u okviru spomenutog Projekta je krajem 2013. i početkom 2014. od strane tima ERF-a i predstavnika Ureda provedena programska i finansijska evaluacija i procjena usklađenosti programa s minimalnim standardima kvalitete koje je objavio Europski centar za praćenje droga i ovisnosti o drogama, u svim udrugama čiji programi su 2013. godine financirani od strane Ureda.

Nadalje, budući da će Ured ove godine po prvi puta u suradnji s Ministarstvom zdravljia i Ministarstvom socijalne politike i mlađih provesti objedinjeni JAVNI NATJEČAJ za prijavu projekata udruga u Republici Hrvatskoj za dodjelu finansijske potpore u okviru raspoloživih sredstava Državnog proračuna i dijela prihoda od igara na sreću za 2014. godinu, za područje prevencije i tretmana ovisnosti i resocijalizacije ovisnika, skup je organiziran i s ciljem predstavljanja istog.

Nakon uvodnih riječi zamjenice ravnatelja Zavoda za javno zdravstvo Grada Zagreba „Dr. Andrija Štampar“ dr. sc. Sandre Šikić i Željka Petkovića, ravnatelja Ureda, u sklopu prvog dijela programa doc.dr.sc. Valentina Kranželić (ERF) predstavila je rezultate evaluacije pri čemu su dane i preporuke za daljnji rad. Vanjska evaluacija (programska i finansijska) implementacije standarda kvalitete provedena je sveukupno za 27 programa financiranih programa od strane Ureda. U odnosu na kvalitetu programa prevencije ovisnosti koje su provodile financirane udruge, ista se (samo)procjenjivala i može se unaprjeđivati u skladu s standardima kvalitete na razini: aktivnosti/intervencija/programa, ljudskih potencijala i organizacija koje provode preventivne

programe. U prikazu rezultata predstavljena su područja kvalitete programa koja su prepoznata kao kvalitetna te ista treba zadržati, ali također i područja u kojima je uočena potreba za unaprjeđenjem kvalitete. Tako je u odnosu na sadržaj i metode pohvaljeno intuitivno i teorijski utemeljeno planiranje aktivnosti, raznovrsnost metoda kao i adaptiranje istih u skladu s rezultatima evaluacije. Ujedno je istaknuto kako aktivnosti treba temeljiti na istraživanjima rizičnih i zaštitnih čimbenika te karakteristikama učinkovitih programa. Nadalje, potrebno je opisati intervencijsku logiku i pojasniti razloge zbog kojih će baš određene aktivnosti dovesti do postavljenih ciljeva. Također je potrebno opisati intervenciju te koristiti učinkovit sadržaj i proces. Rijetko tko provodi vlastita istraživanja, pa ovdje postoji prostor za unaprjeđenje, budući da nekada podaci iz nacionalnih istraživanja ne moraju odražavati stanje na razini lokalne zajednice.

Karakteristike učinkovitosti u kojima postoji prostor za unaprjeđenje su teorijska podloga programa – na kojim rizičnim i zaštitnim čimbenicima se temelji program, tko su korisnici i njihove značajke. Nadalje, ciljeve je potrebno postavljati metodom SMART te isti trebaju biti definirani iz pozicije korisnika. Važno je opisati obuhvat korisnika – kako se dolazi do korisnika i osigurava zadržavanje u programu te kako se osigurava participacija korisnika, što se često ne vidi u opisu programa. Iako je evaluacija učinka (ostvarenja ciljeva) često planirana, ista nije izvedena po planu. Važno je pratiti implementacijske uvjete budući da ne funkcioniraju svi programi u svim okruženjima. Ako program nije proveden prema planu, te je prilagođen potrebama korisnika, treba navesti razloge zbog koji je do toga došlo. U odnosu na ljudske potencijale pohvaljeni su entuzijazam, energija, usmjerenost na pozitivno, te uvjerenja o vrijednosti ulaganja u prevenciju i potencijale korisnika, međutim ovdje treba raditi na sustavu podrške kako ne bi došlo do zamora. Kao preporuke za promjenu u budućnosti istaknuta je potreba za: osiguravanjem stabilnosti ljudskih potencijala putem zapošljavanja; organizacija edukacija za provođenje programa; edukacija i upravljanje volonterima (jasna prava i obveze, ugovori, volonterska knjižica i sl.); vanjska supervizija i organizirana vršnjačka supervizija. Područja za unaprjeđenje tako čine osiguravanje financiranja i održivosti, postojanje procedura, propisi i procesi koji su opisani i potpisani, širenje programa na način da zadovoljava više potreba u zajednici i umrežavanje s drugim provoditeljima. Zaključeno je da standardi često postoje ali nisu napisani i navedeni u projektu.

U nastavku programa Nataša Vukičević, viša stručna referentica u Uredu predstavila je rezultate finansijskog vrednovanja provedbe projekata udruga u 2013., pri čemu su prikazane najčešći propusti u finansijskom poslovanju. Tijekom prezentacije ukazani su propusti vezani uz ne vođenje obaveznih pomoćnih knjiga, propusti oko putnih naloga, zatim najčešći propusti kod vođenja blagajne, obveznih evidencija koje su često nepotpune te ostalih nedostataka na koje treba u budućnosti obratiti pažnju kako se isti ne bi ponavljali.

Krajem veljače/početkom ožujka svaka udruga će dobiti zapisnik o provedenoj programskoj evaluaciji.

Osim pružanja povratne informacije o provedenoj evaluaciji u vidu ovoga stručnog skupa planira se i izdavanje publikacije kako bi se provoditeljima programa i ostalim zainteresiranim dionicima pružile informacije o mogućnostima implementacije standarda, a koje će sadržavati i smjernice za njihovu implementaciju.

U dijelu koji se odnosi na predstavljanje objedinjenog Javnog natječaja za prijavu projekata udruga u RH za dodjelu finansijske potpore u okviru raspoloživih sredstava Državnog proračuna i dijela prihoda od igara na sreću za 2014. godinu, za područje prevencije i tretmana ovisnosti i resocijalizacije ovisnika, osim predstavnika USZD-a, sudjelovali su i predstavnici resornih tijela (g. Tomislav Đidara – Ministarstvo zdravlja; gđa Anica Ježić – Ministarstvo socijalne politike i mladih)

Na početku predstavljanja zamjenica ravnatelja USZD-a navela je opis problema čijem se rješavanju želi doprinijeti ovim natječajem. Naglašena je sve veća i raznovrsnija ponuda droga koja doprinosi opasnosti za porastom trendova u konzumiranju istih. Također je istaknuta i sve veća uporaba alkohola i inhalanata, zatim natprosječna uporaba cigareta, alkohola i droga među mladima u Hrvatskoj u odnosu na EU, kao i porast problema vezanih uz kockanje i igranje igara na sreću među mladima te ovisnosti o računalu.

Tijekom predstavljanja prvog objedinjenog natječaja na području problematike svih vrsta ovisnosti opisani su opći i specifični ciljevi istog, a isti je objedinjen temeljem odluke koja je donesena na temelju zaključka Međuresornog povjerenstva za koordinaciju politike financiranja projekata i programa udruga iz Državnog proračuna Republike.

Natječajem koordinira USZD u suradnji s Ministarstvom zdravlja i Ministarstvom socijalne politike i mlađih, uz podršku Ureda za udruge, a raspisivanjem istog teži se uštedi proračunskih sredstava, razgraničenju prioritetskih područja, ujednačavanju kriterija za dodjelu sredstava te koherentnom pristupu – natječaj se odnosi na sve vrste ovisnosti. Naglasak je potrebno staviti na kriterije kvalitete, održivost i ostvarivanje strateških ciljeva na ovom području.

Također su predstavljena prioritetna područja za dodjelu bespovratnih sredstava koja čine **a) inovativni projekti univerzalne prevencije i projekti prevencije ovisnosti koji udovoljavaju EDDRA kriterijima** - baze projekata EMCDDA-a, zatim **b) inovativni projekti selektivne i indicirane prevencije, c) rehabilitacija/resocijalizacija/tretman u terapijskim zajednicama, i d) projekti koje provode zdravstvene organizacije u suradnji s udrugama.**

Ukupna planirana vrijednost Natječaja je 13.000.000,00 kuna, a svaka udruga može prijaviti najviše četiri projekta po udruzi sukladno određenim kriterijima. Provedba programa planirana je na rok od godine dana s vremenom provedbe od lipnja 2014. do lipnja 2015.

Novinu predstavlja uključivanje regionalnih zaklada u natječajnu proceduru, te će se ove godine po prvi puta prijave na Natječaj podnosići Regionalnim zakladama. Ovdje je udrugama preporučeno da se osobita pažnja posveti provjeri udovoljavanja formalnih uvjeta. Stručne radne skupine za procjenu projekata osnovat će USZD u suradnji s mjerodavnim ministarstvima, a za sve radne skupine donijet će se jedna odluka o financiranju projekata iz svih prioritetskih područja

U nastavku je predstavljen indikativni kalendar natječaja sukladno prioritetskim područjima kao i ostali uvjeti prijave. Rok za podnošenje prijava bit će 30 dana od dana objave Natječaja, a isti se planira objaviti u prvom tjednu ožujka 2014.

Prezentacije predstavljene u okviru stručnog skupa dostupne su na Internet stranici Ureda: www.uredzadroge.hr.

Bilješku sastavila:

Josipa L. Andreić

